

avant...!

Figueres 23 març 1932 - n.º 14

periòdic d'esquerra

redac. muralla, 17. 3.ª. 1.ª

un deure que s'imposa

Els desenfrenaments del nostre viure actual i les malstrugues sensibilitats materials - instigades per qui les necessita per adobar el terreny on poder desenrollar les sexes ambicions - amb la col·laboració del materialisme històric i a desgrat de la nostra individualitat, ens absorbeixen el curs de les jornades i no donen espai a la concentració que us és convenient per sostroure de la meditació el parèntesi que uneixi i ordeni les experiències viscudes amb les que hem de tenir en l'esdevenidor.

Així ens trobem que unes consciències que un dia es juntaren per un sol objectiu, avui automàticament es senten desplaçades i veuen la necessitat de reintegrar-se a la lluita en el lloc on els dicta el seu subconscient.

Existeix un ritme. Defugir d'aquest ritme accelerat de la humanitat és confinar-se a l'ostracisme. Plantar-li cara ja no és cosa fàcil puix que pressuposa un aixafament per indiscreció.

D'aquesta forma els somniadors que anhelan una millor fraternitat entre els homes, es veuen obligats a decidir-se per dos únics camins oposats completament; col·laboradors d'una societat putrefacta i en vies de descomposició o promulgar per una societat nova més humana i més justa.

Les forces de lluita cada dia són menys seccionades i els objectius més clars; desposseïts i necessitats contra posseïdors i malversadors; humans contra inhumans; francs i nobles contra hipòcrites i ambiciosos.

S'imposa una definició abstracta car una posició neutral en mig d'aquestes dues tendències ara ja és gairebé impossible. Més encara si garbellem els nostres sentiments, sense mediatització de cap mena ens situarem enfront de dues determinacions; acomodament que vol dir submissió o inquietud que vol dir renovació.

La prova palesa de les nostres afirmacions és la situació crítica del partit polític que en uns moments àlgids féu possible l'alçament cívic del poble català.

La fallida massa prompta de l'empenta vigorosa del primer moment, l'invariable i torturador quadrament a les lleis establertes, d'obediència als designis de l'Estat i a les ordenances municipals, tot això agreujat amb l'imperatiu d'enfront nostre de decantar-nos a favor dels uns o dels altres, com hem indicat anteriorment, anul·la totes les possibilitats, viables fins avui, de fer obra positiva des d'una situació neutral.

Concretament, si volem ésser fidels als dictats de la nostra consciència cal que ens sincerem nosaltres mateixos i no ens apartem de la ruta per la qual els nostres germans caminen vers un viure canviat.... més humanitari, més just.

J. V. CAMPS.

Els defensors(?) dels interessos municipals han dit pistolers als obrers del Sindicat Únic.

Ja ho dixeran ells!

No tenim vergonya.

full quinzenal

comencem a respirar

Sembla que aquest any ens lliurarem d'aquelles carnavalades que es feien a la majoria de pobles i poblets, amb motiu de la setmana santa.

Exhibicions de figures de guix. Homes disfressats. Senyors de prominent ventrell, aguantant uns ciris. Estrena de trajos. Pudor d'encens. Desfilada de ventiladors.

Arribem a creure que els catòlics enyoren el règim anterior. No es estrany que públicament cridin: «Muera la niña». No en tenen prou dels amplis temples per expansionar-se, tenen necessitat de més camp d'acció; freturen, ara com abans, ésser amos i senyors, imposar la seva santa (?) voluntat.

Cada dia més, ho hem de reconèixer, els prejudicis nefastos, que en sí porta la religió, es van deixant de banda, i el sentiment liberal del poble va conquerint noves fites de renovació espiritual.

Ahir era l'expulsió dels jesuïtes, avui és no permetre manifestacions públiques que perjudiquen el lliure pensar, demà serà la separació definitiva de l'església i l'Estat.

Els ciutadans veritablement creients han de restar joiosos, car així s'acabarà la hipocresia.

I els que no creiem, podrem viure amb molta més tranquil·litat, sense haver d'ésser forçats espectadors d'aquells sucosos «rosaris de l'aurora», d'aquells «salve Maria» cantats per tot l'estat major parroquial, d'aquelles processons de la «sang», i altres i altres moixigangues callejeras.

Cal deixar lliure la consciència.

Qui senti vocació religiosa ja trobarà on poder sadollar-se'n.

No és lògic que d'unes doctrines de germanor se'n faci un estre per azotar la humanitat.

MARIUS SUIRAM.

comentarios de actualidad

La Cámara aprobó el proyecto de decreto del Ministro de la Guerra, por el que se puede aplicar a los militares retirados que incurran en la Ley de defensa de la República, la suspensión temporal o definitiva del haber pasivo que excepcionalmente les fué concedido.

La más elemental prudencia y previsión, ha decidido al Sr. Azaña ha adoptar tan severa determinación con unos funcionarios a los que ha concedido el máximum de beneficios que podía otorgarles, exigiéndoles en cambio, la mayor fidelidad al régimen que así procede con ellos.

Nuestras firmísimas convicciones liberales rechazan toda medida que coarte o despoje a los ciudadanos de sus inalienables derechos, tal, como la libre emisión del pensamiento, pero así como en las operaciones quirúrgicas, es necesario para atajar el daño un bisturí diestro, estimamos que para afianzar el régimen, son precisas estas determinaciones, por sensibles que sean.

Razones poderosas tendrá el señor Azaña para proceder cautelosamente. No debe ignorar que hay cada «pez» entre los que se han retirado tan recalcitrantemente monárquico, que estará toda la vida conspirando contra el régimen. Esos oficiales de la Escolta Alfonsina, los Alabarderos, ayudantes y profesores de ex príncipes y ex-infantes tienen inoculado el bacilo borbónico en la sangre, hasta la tercera o cuarta generación.

Contra ellos va la adición a la Ley de defensa de la República. Si quieren seguir conspirando que pasen la frontera y se alistén en las huestes de Martínez Anido y cobren la soldada de su Rey y Señor.

Para los demás, bastaba con la Ley. Ninguno dará lugar a que le sea aplicada. La inmensa mayoría de los retirados, sin sentir ningún ideal político, se ha acogido al retiro y acatan el régimen gustosamente. Una minoría exigua puede que actúe en un sentido de izquierda, pero nunca en contra de la República, por la que expusieron su carrera y algunos el pan de sus hijos, en época de triste recordación. Queda pues, sólo, ese grupo de oficiales antes citado, con algún que otro general monárquico, a los que es preciso «meter en cintura», para que se vayan convenciendo de que las testas coronadas

han de desaparecer hasta de las barajas y todos los chirimbolos de la realeza bien están en las vitrinas de un museo, para recreo de nuestros descendientes.

¿Estamos en presencia de una verdadera cruzada religiosa?

La señales son «mortales de necesidad.»

Clérigos y frailes, que desde el púlpito atacan al régimen, presbíteros, como el Doctor Tusquets, que publica un libro plagado de embustes, que firma el Obispo de Barcelona y que todo él es una diatriba contra el régimen y todo este enjambre de ensotados, son ayudados por *diaconisas* y *agapetas* que van repartiendo de casa en casa, unas hojitas «invitando» a ser enterrado católicamente.

Esto es ya una coacción y como no se limitan al fúnebre requerimiento, sino que lo hacen «en vista de las persecuciones religiosas» y para «evitar esos enterramientos como perros», las autoridades deben poner coto a tan descarados manejos.

Esas hojas repartidas profusamente en la vía pública y anunciadas en la *Veü*, constituye la más lícita propaganda y nadie puede objetar una palabra, pero ir al domicilio de un excéptico o de un ateo a ofrecerle la «papeleta», demuestra se tiene la epidermis de cemento armado.

Pero claro es que por esas hojitas cobran a los catecúmenos, A. M. D. G., la módica cantidad de 0.15, siempre en «desprecio de los bienes terrenales», lo mismo que si necesitas cambiar una moneda de 5 ptas., por cobre vil, y acudes a la sacristía, te cobran también la ínfima cantidad de 0.25. Aprovechadillos que somos.

Y sigamos con lo de las hojitas. Si a la inversa, fueran a la casa de un católico a entregarles hojas comunistas o anarquistas ¿que dirían ellos? No hay derecho señoras y señoritas *diaconisas* y *agapetas*. Haced el rosario, rezad cuanto os venga en gana, que nadie os estorba, pero no meterse en casa del vecino, porque os exponéis a que os digan que preferible es ser enterrado como un perro, que no vivir como buey católico o zorra bautizada.

Será inútil cuánto se haga contra el fanatismo religioso, que aún conserva

la máxima de Tertuliano «sangre de mártires, germen de cristiano».

El pueblo ya, señoras y señores católicos, apostólicos, romanos, no está ebrio de sentimentalismo religioso. Bastante tiempo ha estado el cerebro humano comprimido por la función mecánica de *crear*. Hora es ya de que se emancipen las conciencias y que nadie ose penetrar en ese recinto, el más sagrado de la especie.

Hugo.

Figuerras Marzo 1932.

“El Teniente Seductor” i “La Pura Verdad”, discos “Odeon”.

Prat de la Riba, 22.

preguntant...

on és el vostre catalanisme d'esquerra, senyors de la Federació Socialista de Figueres, que encara no haveu tingut temps suficient per a dedicar un carrer o plaça a l'home símbol de la nostra terra, En Francesc Macià?

on és aquell esperit tan radical i revolucionari que corria en les vostres venes abans del 14 d'abril... senyors de la majoria municipal?

que potser creieu que el poble no veu la vostra actuació deplorable i caciquil, que porteu a cap, dins el nostre Ajuntament, senyors de la Federació Socialista?

que no esteu assabentats, senyors Alcalde i consellers, que en el ram de sastreria i modisteria, no gaudeixen encara del descans dominical, i són moltes les dones que treballen fins a les dues de la tarda del diumenge?

que no recordeu que a les vinentes eleccions votaran les dones?

no es vergonyós, senyors Alcalde i consellers, que la casa Pérez-Perxés, no tanqui la seva botiga fins a les deu de la nit, els dies feiners, i el diumenge tot el dia?

on és la jornada legal de vuit hores i descans dominical, senyors de la Federació socialista, amos de la nostra ciutat?

no us adoneu senyors socialistes-republicans que a la Federació, cada dia més, aneu quedant en quadro?

no creieu que això es degut que el poble comença a adonar-se que l'heu enganyat com a un *xino*?

seguirem preguntant.

les feres del "bosc"

No cregueu pas que volem donar-vos, ací, un curset de zoologia. No és aquest el nostre intent, ni tampoc hi estem especialitzats. Venim solament a fer un comentari al míting tradicional —catòlico-monàrquico—reaccionari del teatre del Bosc de la capital catalana. En aquest míting, els oradors no es perderen pas per etzibar un bell raig de paraules truculents i mal intencionades contra el règim republicà i contra els que el sostenen.

Aquests senyors, a més a més, eren secundats per una «señorita» que no desmereixia per res dels seus eloqüentíssims i ensems ferotges companys. I s'atacà i injurià impunement la República, i també es glorificà i exhibí, vergonyosament i descarada, la bandera monàrquica, odiosa representant de totes les més grans vexacions i despotismes.

I bé, però ells tan tranquils i disposats a repetir i augmentar de proporcions actes semblants.

Fins avui, no ens hem pas assabentat que, per ara, els hagi estat imposat el més suau puniment, la més lleu sanció, el més mínim càstig. Què s'espera? Es que potser aquesta gentussa és encara menor d'edat? Es que gaudeix d'algun privilegi?

Ho diem perquè anem veient que a ells tots els és permès; fan més de ço que poden i vo'en i ningú els molesta per a res, ans el contrari; àdhuc sembla que amb tant d'abús de tolerància, de consideració i de benignitat, alhora, que comporten amb ells les autoritats de la República, se'ls faciliti amb més desimboltura l'expandiment de llurs ideals (?) reaccionaris que embaumen la ciutat d'olors pestilents, saturades de llavor d'inquietuds i d'angúnies.

Ja és hora d'acabar, d'una vegada per sempre, amb tanta habilitat, amb tant desvergonyiment, amb tanta barra. Les autoritats tenen el deure d'obstaculitzar la campanya vil i retrògrada d'aquests catòlico-monàrquics d'aparent inviolabilitat.

Si hom envia a bord d'un vaixell més de cent obrers a terres inhòspites per un frustat però apassionat intent de renovació social és encara més lògic que hom deporti aquesta xurma reaccionària carregada de bilis contra el règim actual, bilis de «verborrea» que de deixar-los fer es convertiria, bentost, en una «intentona», armada fins a les dents, per a implantar el seu esperançat

i enyorat règim, en tots conceptes abominable.

Aquests monàrquics sense fre que en l'exaltament de llurs peroracions porten l'entusiasme fins al punt àlgid de l'agressió verbal, sistemàtica i exaltada, i acaben per invocar al «Cristo Rey», són indignes i mereixedors dels blasmes més durs, blasmes que un altre dia amb merescuda i justa correspondència a la seva malèvola i tossuda insistència, el poble—fins ara carregat de seny i de paciència—pot convertir en enèrgic escarment, truncador de tals gosadies.

Es hora ja—repetim—de què les deportacions no siguin aplicades solament als obrers i havent-hi, com hi ha, motius a bastament justificats per tal que siguin aplicades amb raó veritable i sobrada a aquests ofensors barroers i insolents que, fins ara segueixen impunitos.

Breu: per què—preguntem—el governador i el cap superior de policia de Barcelona van tolerar, el diumenge 13 del corrent, que en el míting que celebraren els carlinots, els catòlics i altres no menys reaccionaris que, incansablement, conspiren contra el règim republicà, se l'injuriés i ataqués tan descaradament? Es que hem de creure com, d'una manera certa, sols s'aplica la llei als pobres, als humils, als obrers?

Aquestes feres del «Bosc» que més tard van fer un tiberi al Restaurant del Parc, combinant amb perfecta i plena malícia els llacets dels colors monàrquics amb el «vino de Jerez» i el «vinillo de Rioja»—com deia aquell himno de «Las Corsarias»—les féu esdevenir encara més enfurismades i insultants; la fortalesa del mam les encengué la sang. Creiem que haurien estat més bé tancades a les mateixes gàbies del Parc que no que les haguessin portat a la Presó Model.

Cal recordar que el poble fou l'enferrocador de la monarquia, i, en conseqüència, vol que sigui respectada la seva plena voluntat, és a dir, que les autoritats siguin autènticament republicanes, car del contrari el poble faria sentir, implacablement, el pes de la seva autoritat i de la seva força d'una faisó inexorable.

ROC CLAR.

Porteu els vostres fills a l'escola civil.

de col·laboració

la conducta paral·lela de dos alcaldes

Heu's ací un cas digne de tenir-se en compte per l'esdevenidor social del nostre poble, per les característiques en què es desenrollà, encara que desconeixem en absolut la ideologia político-social de la primera autoritat de la ciutat d'Olot.

A la capital muntanyenca, amb motiu de la vaga del 15 de febrer, l'alcalde senyor J. de Garganta no autoritzà la sortida de la guàrdia civil de llur caserna, per reprimir la vaga; no ho cregué convenient, donat el caire pacífic de la mateixa, guanyant-se amb aquesta gesta, una absurda i grotesca protesta de la Patronal que l'obligà a presentar la dimissió del càrrec. Però, allavors, la classe treballadora, reaccionant davant l'atropell de què era víctima aquell home que havia sapigut mantenir els seus principis en un lloc preeminent a causa d'aquell acte de no violència; (¿què significa la sortida d'aquest cos armat? més que violència es un alarde de fuerza.) i que donà una lliçó de com es governa un poble, que bé podríem fer vots perquè l'alcalde de la nostra ciutat l'aprofités.

A Olot, doncs, per premiar la conducta exemplar seguida per J. de Garganta i per contrarrestar la protesta de la Patronal, els obrers, tots, com un sol home, conscients del que significava que aquest seguís governant la ciutat, organitzaren una manifestació de simpatia i adhesió perquè no dimités del càrrec, la qual manifestació sortí de la plaça de la República per anar fins al domicili del senyor de Garganta, el qual tot emocionat els dirigí la paraula dient-los que els desitgs d'ell eren els desitgs del poble, i que, per tant, no presentaria la dimissió.

Alltrament, ací Figueres, no podem pas dir semblant cosa sinó a la inversa, encara que ja era d'esperar i en recordar aquelles famoses paraules de l'alcalde figuerenc: *demà hi haurà doble guàrdia civil*, demostra que aquests dos alcaldes segueixen una conducta absolutament paral·lela.

FRANCESC ARMADÁ TRÉBOL.

GRAMOFONS, DISCOS i RADIO
Prat de la Riba, 22

de col·laboració

L'eficàcia de l'extremisme

Torna a estar de moda actualment el blasme a l'extremisme, el blasme violent i agressiu. Sovint, una mica massa sovint perquè deixem de fer-ne cas, oïm entorn nostre l'atac furibund a la gent que hom titlla de perturbadora per no voler suportar resignadament allò que considera una iniquitat política o econòmica.

Amb motiu de la revolta de Figols, revolta admirable, emocionant, alba magnífica d'un nou dia que s'acosta, hem vist com s'intensificava aquesta campanya, que seria barroera si no fos interessada, contra tot el que hi ha de més sà, de més noble i de més digne en el poble.

La gran premsa sense una sola excepció manté l'ofensiva, rabiosa a estones i malvada sempre, emprant el llenguatge apropiat per aconseguir el descreït que busca, a la vegada que incita el govern a una forta repressió, enyorant de segur l'època benaurada de Martínez Anido.

Fou això sens dubte, la pluja de fang que cau damunt l'extremisme social, que possibilita la deportació - a la qual no s'afrevi la dictadura del borraixí famós - de més d'un centenar d'homes, que no cometeren altre delictes que el de no estar «enxufats» enlloc, lluitant contra el règim oprobios que patim que no té res a envejar del monàrquic.

Desgraciadament foljust ara es comença a adonar el poble, quan l'arbitrarietat fou realitzada i és més difícil la reparació de què ha estat enganyat miserablement respecte a l'identitat dels embarcats amb rumb descon-

gut, comprenent també que els pistolers i atracadors no es troben pas entre ells... Per molt que s'intenti negar la veritat a la fi aquesta acaba per triomfar i no hem de tardar a comprovar la certesa de l'axioma, a pesar de la miopia que observem en alguns, que no els permet allargar més enllà del nas.

No tractem avui, però, de protestar exclusivament de la marxa del «Buenos Aires» enallint el seu cargament en la forma merescuda; tant com això creiem necessari defensar l'extremisme que s'ha volgut anorrear amb aquesta monstruositat.

Cal que recordem abans que tot els seus detractors que un dels que contribuï més a l'implantació de la República fou Fermí Galàn, que no tenia res de moderat en el sentit corrent del mot. El moviment de Jaca del qual era l'ànima, portat a cap contra el parer dels que aprofitaren més tard el seu sacrifici guanyà de seguida la simpatia del poble determinant la desaparició definitiva de la pesia borbonica.

Quasi segur que de produir-se la dita sublevació, indicadora d'un desveïllament no gens agradable a la burgesia que tem sempre a la massa, encara antecessor de l'Alcalà Zamora seguiria essent rei d'Espanya per la gràcia de Déu i dels panxa contents.

Un altre cas que demostra també la virtut de l'extremisme, és la qüestió autonòmica de Catalunya, que no vull discutir ara intrínsecament. No s'obté l'aprovació de l'Estatut tal com fou redactat ací - i cal reconèixer la petitesa de la demanda - perquè no existeix

actualment el perill separatista. Gairebé tots els antics generals de l'independència avui estan «enxufats» sense ganes de perdre el torronet al darrera d'un somni tan acaronal abans.

Si a Catalunya enlloc d'haver-hi aquesta «merienda de negros» completament immoral i escandalosa, sortissin homes disposats a perdre-ho tot, com a Irlanda abans i a la Índia ara, no hi ha dubte que s'aconseguiria la llibertat que es reclama amb una manya-gueria que fa tombar d'esquena. Manca dignitat i audàcia, extremisme en fi.

L'evolució social no escapa tampoc a la llei ineluctable, car sempre és l'esforç abnegat que empeny el progrés.

No ha estat inútil, per tant, l'alçament de Figols, molt al contrari; a part que el decret contra els jesuïtes - un os per a entretenir la gana del poble - en fou una conseqüència, podem dir que ha fet més propaganda per la revolució social i per l'anarquia que vint mitings a cada ciutat. Qui podrà afirmar, després de l'epopeia viscuda en l'alta muntanya, que el robatori i l'assassinat formen part de la doctrina llibertària?

I la vaga que vingué després tampoc no pot qualificar-se així, perquè a més de beneficiar en gran manera els hostes del vaixell maleït calmant un poc la fúria d'en Casares Quiroga, donà a entendre que la deportació amb la qual pensaven dominar el descontent, no espantava ningú, que era el que convenia.

Podríem multiplicar els exemples que estan a l'abast de tothom i recórrer inclús als innombrables que proporciona la història per demostrar el resultat profitós de l'extremisme en tot temps, però ens acontentem amb els que deixem apuntats, puix són suficients per a comprendre el paper llastimos que alguns s'empenyen a representar, obeint, més que els dictats de la consciència, els imperatius de l'estómac.

JAUME SAGALÀ.

El Siglo

DE

ANTONI CARRERAS
AVINGUDA REPUBLICA, 17

Venda exclusiva dels olis purs de oliva
 del Sindicat Oleícola Garrotxa-Empordà.

**Perfumeria - Articles fotografia -
 Drogueria - Pintures - Comestibles**

Cobla - Orquestra - Orquestrina
PEP VENTURA
 Primera Categoria - Per contractes:
GERMANS AIGUAVELLA
Cervantes, 4 FIGUERES

homenatge

Organitzat per «Pàtria Lliure», el proppassat diumenge, va tenir lloc al Casino Restaurant del Parc, de la nostra Capital, l'homenatge al nostre amic i ferm lluitador per la llibertat, Jaume Comte i Canelles.

Els «amics d'avant. !», impossibilitats d'assistir a tan honorós acte, ens hi adherirem per mitjà d'una cordial misiva.

Salut i avant! ciutadà Comte.

goethe

commemorant el primer centenari de la seva mort.

Goethe va néixer a Francfort del Main el dia 28 d'agost de 1749. La seva vida fou senzilla i vulgar, però pregonament viscuda. La seva formidable cultura i el seu tracte agradable va fer que es voltés de les millors figures de l'època. La personalitat de Goethe fou múltiple. Tocà totes les tecles del món cultural: poesia, filosofia, teologia, matemàtiques, música, pintura, dibuix, botànica, etc. Qualsevol cosa el delectava i per tot arreu s'hi trobava bé. La natura fou el seu encís. Cap als vint-i-cinc anys s'enamorà amb deliri d'una dona. Al veure que aquella amor era impossible, fugí sobtadament de la seva amant. Al cap de pocs dies s'assabentà del suïcidi del seu amic Jerusalem, degut a una contrarietat amorosa. La nova el revoltà i va proporcionar-li una inspiració sublim. Escrigué, en quatre setmanes, un gran llibre: *Les desventures de Werther*. L'obra és un fidel reflexe del seu esperit. És la tràgica psicologia d'un enamorat. Amb l'aparició del Werther, que va commoure apassionadament a la joventut culta d'Europa, s'inicià una nova fase del romanticisme vuitcentista, la influència del qual damunt la literatura d'aquella època ha estat indiscutible. Goethe, després de viatjar per Itàlia i Suïssa, cap als quaranta anys, fou quan va escriure la seva immortal obra: *Faust*.

Tota la vida d'aquest home anava encaminada, sempre, vers la veritat. Fou un esperit d'una delicada sentimentalitat i d'una mentalitat extraordinària. Després de lliurar-se, durant la seva joventut, als estudis de la religió, arriba a persuadir-se d'una concepció panteísta; la Natura fou el seu déu. En el transcurs de la seva existència va imposar-se com a suprema missió revelar i presentar a l'ànima humana en els seus variats aspectes. La millor manera de comprendre les seves obres és fer un estudi previ de la seva biografia, per tal com la seva vida, ultra ésser una veritable obra d'art, és també una complexa lluita entre les seves múltiples personalitats. Goethe no sols és una de les figures més grans del

poble teutònic, sinó també un dels genis més formidables que hagi produït la Humanitat. Va arribar a viure vuitanta quatre anys. El seu pas per la terra serà inesborrable. Morí a Weimar el dia 22 de març de 1832, a les onze hores del matí.

S'arreglen plomes estilogràfiques
Llibreria Batllosera
 GALAN, 2

---

sociologia

Seguint *la humanitat* la trejectòria d'un més perfecte sistema social, és imprescindiblement necessari imposar, si volem implantar-lo en el més perfecte ordre, una nova moral; dotar als individus de la necessària intel·ligència per allunyar tota mena de supersticions, que no fan altra cosa que cohibir les consciències; sostroure-los del tradicionalisme que sols serveix per a desviar-los del camí del progrés.

Què en traurem de canviar el decorat social si no li donem una nova estructuració? Què ha ocorregut fins ara? La prova no pot ésser més patent:

Què en farem de crear nombroses escoles si no donem un caire a l'ensenyança? Els infants podran saber més de llegir i escriure, però sempre estaran al mateix nivell de barbàrie.

Una de les primeres necessitats, i això ho he dit abans a *Empordà Federal*, que cal dur a terme immediatament, és la referent al sexualisme, avui dia tan corromput per una sèrie de moralitats i lleis, que ja no ocupa el lloc que per natural li correspon.

La moral sexual que tantes i tantes traves oposa a aquest acte natural del qual ni les plantes poden sostroure-se'n, permet que l'individu s'iniciï pels seus propis mitjans amb la més completa ignorància, trobant en la seva aventura la dolorosa paga que difícilment guarirà. Nosaltres hem de procurar que el jove quan arribi a la pubertat no desconeixi els principals mitjans per preservar-se d'aquesta malura que degenera la nostra raça; fins a l'extrem d'ésser actualment 60 anys l'edat mitja de vida, per 80 anys

que era, fa una centúria. Farem el possible per donar més llibertat així que els joves abusin de la masturbació que tan perjudica a la seva salut.

Dóna pena veure el gran nombre de joves menors de vint-i-un anys que ja han sofert l'amarga prova de la seva iniciació en antres de prostitutes. Joves que mancats dels coneixements - que aquesta absurda moral els priva d'adquirir - per poder prevenir-se contra les malalties venèries. Aleshores faltats de mitjans materials i mancats de valor per a dir-ho als seus pares, escolten els consells (dits amb bona intenció) d'amics o coneguts i d'amagat d'ells, i sense dur el règim alimentari que cal en aquests casos, s'han guarit malament la malura, i els ocasiona, tard o aviat, una sífilis que rarament sol guarir-se.

Per ella mateixa la malaltia ja és greu, però ho és més encara si tenim en compte que la sífilis és hereditària; que el 80 per % dels avortaments, morts abans dels cinc anys i esguerrats ho són per aquesta causa.

Com que cap persona més o menys autoritzada no ha emprès aquesta tasca de divulgació social tan necessària en els actuals moments, procuraré fer-ho jo dintre els meus petits coneixements, amb la seguretat de trobar l'ajut en tots aquells que més o menys puguin fer-ho. No intento superar ningú. Estic convençut que la majoria coneixerà millor que jo aquests problemes; espero solament donar llum als pocs que puguin desconèixer-ho. Crec també, que tothom allunyarà qualsevol idea pornogràfica que trobi als meus escrits, ja que és impossible ometre alguns mots si volem obtenir un major perfil.

PERE BELLOSTES.

Felicitem a mossèn Lluís, mossèn Burgas i tots els mossens setmesons de "La Veu de l'Empordà" que amb la seva campanya baixa de sostre han fet possible que passés un corrent laïcitzador per la nostra ciutat que de tan enervant gairebé els ha socarimat la sotana.

---

de teatre

La Visita López amb tota la seva faràndula de gent alegre, va divertir-nos amb la representació de quatre vodevils: «Un més d'abstinència», «La Presidenta», «L'aixeca dones» i «La desfila de l'amor».

De tots, el que ens agradà més fou «La Presidenta». El seguiren en mèrits «Un més d'abstinència».

La faranduleria va complaure el nombrós públic que acudí al teatre.

D'entre tots, reeixí la tasca superior de Dolors Pla, la gran actriu de caràcter, i Visita López, la terrible ingènua que fou en altre temps heroïna de la companyia Santpere.

Dels homes, Serra, Garasa, Fàbregues i Casanyes.

* * *

Per als dies de Pasqua hi ha anunciada una solemnitat en el nostre vell teatre. No res menys que l'eminent actor Enric Borràs, glòria de l'escena espanyola, hi ve a donar un cicle de cinc funcions diferents.

«El Alcalde de Zalamea», «El Cardenal», «Esclavitud», «El místic» i «Terra baixa».

Podem dir des d'aquestes planes que es tracta de les cinc més grans creacions del nostre eminent artista.

La companyia d'Enric Borràs, la formen: Laura Bové, Matilde Xatart, Paquita Virgili, Soledat Masriera, Julieta Martí, Maria Zaldivar, Joaquim Montero, Lluís Torner, Pere Gener, Joaquim Parreño, Enric Bover, Mateu Baduell, Joan Valls, Salvador Cervera, Josep Monje, Alfred Mer i Josep Hoces.

Esperem que els nostres aficionats al veritable art de Talia no hi mancaran; tant pel que l'art en si representa, com per desmentir els que diuen que sols acut gent al Principal, quan s'hi representen obres verdes i fresquetes.

MARCOS XUTI.

nou partit

Adherit a l'«Aliança d'Esquerres» s'ha constituït, a Barcelona, el «Bloc Català d'Esquerres», els estatuts del qual han estat presentats al Govern Civil per a la seva aprovació. Sabem que en formen part els diputats per Barcelona, a les Constituents, senyors Angel Samblancat i Antoni Giménez.

anguera de sojo diciplinat?

Hom diu que el cèlebre ex-governador de Barcelona—de trista memòria—senyor Anguera de Sojo, ingressarà en el grup polític que segueix les inspiracions—quina deu ésser la musa inspiradora?—del senyor ex-ministre de governació, Miquel Maura.

Ex per un costat, ex per l'altre. Amb tants *exs*, un no pot menys que expressar-se en aquests termes: Ex! quin fàstic!

a garriguella

A Garriguella hi ha un Ajuntament que, llevat dels nostres companys Marcel Coll, Jaume Riera i Josep Triscorn, no pot anar ni amb rodes. Es veu que l'adveniment de la República no els ha servit per a res. Cal solament remarcar que se'n va anar de ben poca cosa que el Rector s'imposés amb la qüestió del Cementiri. A més a més, a la Secretaria de l'Ajuntament, encara tot s'escriu en castellà. El Secretari diu que no sap escriure el català. Suposant que això fos una raó, que per nosaltres no ho és, creiem que no pot tolerar-se de cap manera que el Secretari estigui, encara, sota les ordes del cacic i l'Ajuntament consenti que la placa del Cementiri digui *Cementerio Municipal* en lloc de Cementiri Municipal.

Republicans de Garriguella! desvetlleu-vos i no dormiu més. El despertador ja va tocar el dia 14 d'abril.

ja seria hora

Ens diuen, que els homes de la F. R. S. (majoria de l'Ajuntament), per justificar-se davant el poble, de l'obra cultural portada a cap durant els onze mesos de govern... republicà, inauguraran amb tota solemnitat (amb motiu de l'aniversari del 14 d'abril) ...el grup escolar «construït pels homes de la dictadura».

...i, a la vegada (també amb tota solemnitat), posaran la primera pedra d'un altre grup escolar moderníssim, que aquest sí que serà (segons rumors) l'obra que immortalitzarà als homes de la majoria municipal, pseudos màrtirs de la II República espanyola.

som o no som

Estem encara assetjats com en temps de Dictadura, no hem pogut encara obrir els braços per a donar-nos aquella abraçada de germanor que fem els catalans.

Avui, com ahir, sentim arrossegar les cadenes que ens sotmeten a un silenci de tomba, i veiem el jou opressor a cada moment. Havem encara d'esperar que vingui un 14 d'abril per fer el que calgui? Suara, quan enardits per l'esperança de fer el que calia, no gosàvem avançar-nos per concretar la nostra tasca.

No les haguéssim volgut escoltar aquelles veus que sortien d'un cor que sempre havem tingut confiança, les veus que ens demanaven *serenitat*; les veus que ens deien «ja arribat l'hora» i nosaltres les acatàvem, sentíem, malgrat tot, ganes de venjar-nos, pressentíem el pessimisme que aguantàvem, vèiem la tolerància... i acatàvem les paraules d'aquells llavis marcits i tips de fatigues.

Avui ja no podem callar, ni estacionar-nos; volem parlar, fer feina i lluitar dintre la noblesa i la veritat. Primerament demano a En Gassol què se n'ha fet d'aquella *estrella*. Allò que deia quan ens trobàvem a La Havana: «Vosaltres teniu un cel meravellós, un cel blau, clar, però nosaltres a Catalunya encara li tenim més...», nosaltres per damunt d'aquesta blavor hi tenim una estrella». Avui li demano: On és aquesta estrella? Sembla que avui no li convé veure aquell horitzó que el feia sentir valent i el feia lluitar per traspasar una frontera.

Nosaltres, els soldats, els que empunyàvem les armes, els que estàvem continuament empresonats, estem cansats d'esperar, i no estem satisfets per què no s'ha fet res, volem amb serenitat i serietat, vèncer d'una vegada. Germans de casa: devem encara seleccionar la gent que ens volta.

Sentiríem a les nostres galtes una ardentor de vergonya si demà un qualsevol ens assenyalés, com ja gosen fer-ho avui, i ens digués: ens hem deixat enganyar.

Macià... Gassol sou capdavanters d'un partit pròpiament català. Defensor de Catalunya com sóc, una exigència us faig: Vetlleu per ella.

JAUME BRUGAT.

Barcelona, març 1932.

Un bon taller de calçat a mida
PALLAC GALAN, 2

festes

Ens estranya que havent confeccionat el Govern de la República el programa de festes anyal, vingui una festa religiosa com Sant Josep, que no consta en el programa esmentat, i les escoles nacionals deixin de donar classe.

No sabem si es que hi ha algú que pot més que el Govern, però caldria que es posés remei a aquestes alteracions, que es poden qualificar de reaccionàries.

De no fer-ho els nostres infants en sortirien perjudicats, puix les festes en lloc de minvar hauran augmentat, i ço que cal és aprofitar els dies.

La majoria del nostre Consistori ha obtingut del Govern de la República una subvenció de 20.000 pessetes per a remediare l'atur forçós.

A més de la gràcia de caritat per l'amor de .... deu o de vint es lliurarà a cada obrer un bavosall que dirà "Menja i calla".

---

una caricatura

«L'Esquella de la Torratxa», de la passada setmana, ens ha delectat amb l'inserció d'una caricatura, obra del genial Opisso, que representa alguns diputats catalans executant el trist episodi de «Els remers del Volga».

Aquesta caricatura podria servir d'avís als nostres representants a les Corts espanyoles.

Ja fa molt de temps que l'Estatut de Catalunya, votat unànimement pel nostre poble, va ésser portat, a só de timbals, a Madrid.

Els dirigents de l'Esquerra Republicana de Catalunya, ens deien que seria revisat següentment.

Van passant els dies i sembla que ningú es recordi de nosaltres.

El Parlament perd el temps en debats poc assoltes, deixant sense resoldre problemes de cabdal importància, com l'esmentat.

Creiem que va essent hora que l'Esquerra Republicana de Catalunya, genuïna representació popular, s'interessés per fer conèixer la constesta d'Espanya referent a la nostra petició de llibertat.

De no fer-ho, podria succeir que el mateix poble tingués de preocupar-se'n.

S'arreglen plomes estilogràfiques
Llibreria Batllósera
GALAN, 2

front

Ens hem assabentat que a primers del proper abril, sortirà a Barcelona un setmanari il·lustrat i redactat amb llengua vernacle, que portarà el nom que encapçala aquesta notícia.

Anirà a càrrec del nostre amic Jaume Miravittas i d'en B. Xuriguera.

Col·laborant-hi valuosos firmes estrangeres. Parlarà de política, finances, agricultura, qüestió social, etc. etc.

A Catalunya ens faltava una publicació periodística com aquesta, per tant li augurem un gran èxit.

---

*Obrer no votis!
Si, obrer, no votis, no votis
com a obrer perquè faries el paper d'esclau.*

*Vota com a home que ho faràs
com a ciutadà.*

---

*Tingueu compte que les últimes
noyotats són sempre a*

Calçats Pallac

---

excursionisme

El diumenge dia 13 del mes en curs, organitzada per la «Penya Alegre», grup compost de joves conscients que és donen compte que amb les diversions banals de cine, ball i cafè, cal barrejar-hi l'esport, es feu una excursió a La Molina.

Sorlirem d'ací a les 3 i mitja de la matinada. Erem una cinquantena.

Arribarem a Ribes i d'allí amb tren fins a l'estació de La Molina, i llavors començà el trajecte a peu.

Feia un dia esplèndid, ço que ens permeté fruitir de les exhibicions dels aficionats als esports de neu: concurs de salt i carreres de skis.

Felicitem a la «Penya Alegre», encoratjant-la a portar endavant aquesta tasca, que ha d'agermanar els homes que freturem enfortir la nostra raça.

Esperem que l'Ajuntament farà públiques les dades que precisen per tal que el poble pugui orientar-se per donar la seva opinió sobre el lloc apropiat per a edificar-hi la plaça-mercat.

encara domina la clerecia

Els joves nacionalistes de la «Federació Republicana Socialista de l'Empordà», entre altres peticions demanaren que es fragués el nom del carrer de Sant Pere i s'hi posés el del lliure-pensador Francesc Ferrer Guardia. Veu-riem amb molt de goig que reeixís aquesta proposició, però en aquest cas som quelcom pesimistes, preveiem que tractant-se del carrer més directe per anar a l'església gran, l'amo i senyor de la mateixa vindrà molt d'interès en què no s'hi posi el nom de Ferrer Guardia, i actualment tenim la seguretat que encara pesa més el desig d'un frare que la noble orientació d'un grup de joves liberals. El temps ho posarà en clar.

Sardanes per a ballar, discos "La voz de su amo."

Prat de la Riba, 22.

Sabem que en una casa situada a la pujada de l'Església n.º 12 s'estan donant mitings o conferències públiques sense la presència del Delegat Governatiu. Denunciem el fet i preguem que els successius es facin amb la presència del delegat tal com succeeix en altres mitings.

**Condescendència als que buri-
nen la República, mai!**

**Fora tractes de favor, tothom
ha d'ésser igual.**

Cançons per l'Orfeó Català, discos "Regal".

Prat de la Riba, 22.

**Les revolucions es fan avortar
amb pa i cultura i no amb fusells
i metralladores.**

de («fornal»)

---

avant..!

el pròxim número sortirà
el dimecres, dia 6 d'abril.
venda: llibreria batllósera.

avant..!

**les religions no
han estat fetes pels
estòmacs buits**

festes del 14 d'abril humorisme local

Amb molt d'interès, els organitzadors de les festes de commemoració del primer aniversari de la II República espanyola, van completant el programa. Tenim entès que hi haurà de tot.

Al matí, de set a vuit, es despertarà el veïnat, al toc de «diana». Serà obligació que els ciutadans que acostumen aixecar-se tard, facin un esforç, i en sentir les trompetes militars, deixin el llit i comencin a circular.

A tots els balcons hi hauran d'haver *colgaduras*, encara que sigui un humil llençol.

A l'Ajuntament s'hissaran les dues banderes, i es donarà festa a la burocràcia

A les onze, acompanyats de gran gentada, sortirà el consistori en pes a donar un tombs per la ciutat. Davant dels consellers desfilaran els dos gegants, i, si tots fem bondat, també hi assistiran els *negritos de la comissió*.

A les onze i mitja es col·locarà la primera pedra al lloc on deurà edificar-se la Plaça-Mercat (¿on serà?, on voldrà la democràtica majoria municipal, no en dubteu).

Seguidament hi haurà un petit *piscolabis* a la Casa Gran,

A les dotze, missa extraordinària a la memòria dels màrtirs de Jaca. Sortint, a la Rambla, *entrega* de la bandera, que per subscripció popular es regala als cívics de la ciutat. Hi haurà música bel·licosa i es tiraran coets i trons (es prega que ningú es desmaiï). No hi faltará el corresponent discurs, i es beneirà la bandera. Uns dies abans de la festa s'exposarà la bandera al públic. Acabat aquest acte es repartiran panets de Sant Antoni. Després tothom que pugui anirà a dinar.

En el HOTEL PARIS es reuniran uns quants ciutadans, *flor y nata* de la ciutat, per recordar temps passats. Els comensals hauran d'anar-hi amb una flor al trauc. Es parlarà de les gestes que han portat a terme per

implantar el règim actual. Sembla que sortiran molts herois (es veu que la cosa ja es segura). En aquest banquet sols podrà assistir-hi la gent de seny. Es prohibirà parlar de comunisme, separatisme, sindicalisme, anarquisme, etc., etc. Cal fer la digestió amb tota tranquil·litat. Els discursos aniran a càrrec dels cavallers i dames de consuetut. El cafè i «puro», es beurà i fumarà de *sobremesa*, en aquests moments l'estómac estarà en plena ebullició i s'autoritzarà als concurrents per dir algun renecc en veu baixa.

Sortint del banquet, el poble estarà esperant al carrer, i tot seguit començaran les festes aeronàutiques (¿que no hi haurà aviació? ¡ha d'haver-hi aviació!!!!) Els senyors que hauran assistit al banquet aniran cap al camp amb cotxe, el poble seguirà darrera cantant «La Santa Espina» i «L'hereu Riera». Arribant al camp, es regalarà als ciutadans que aniran a peu, una bufa amb una inscripció al·legòrica, i, seguidament, es correrà la benzina. Els avions faran viatges per 10 miserables pessetes. Uns altres aparells faran cabrioles a l'aire. Es sortejaran *tickets* per anar de franc amb els avions, i sortiran premiats uns quants d'aquells senyors del banquet. El poble picarà de mans i de peus. Potser també hi haurà discurs. Es farà molta broma.

Acabada la festa, cap allà entrada de fosc, hi haurà ballada popular al mig de la Rambla, amenitzada pels aparells de ràdio dels cafès, (sembla que s'ha pres aquesta decisió davant dels abusos dels músics figuerencs i recordant aquells escrits tan irònics que sortiren a *La Veu de l'Empordà* a redós de les sardanes de Carnestoltes. Durant aquest acte podrien haver-hi sorpreses.

A la nit, focs d'artifici amb seguretat a la part alta de la Rambla (¿per què a la part alta? Sembla que la part baixa dintre poc temps serà invadida pel *mildiu*). Acabats els focs, ball de gala

al Liceu. Es comprarà una estora i es tiraran flors. Serà molt bonic. Sols podrà entrar-s'hi per mitjà d'invitació (confiem quedar-nos al carrer).

Pels carrers i places el poble continuarà divertint-se, jugant als quatre cantons i a ball ninetes. Els cinemes aniran tarda i nit. Al Teatre Municipal es farà vodevil (el dia 14 s'escau endijous).

Quan comenci a sortir el sol, s'acabaran les festes. Els ciutadans aniran a jòc. El silenci regnarà, com ha regnat sempre. Tan sols un muscol cantarà melodiosament rascant-se la butxaca. I els eterns sacrificats s'encomanaran al seu sant predilecte demanant-li ajuda per continuar portant la creu. El món giravolta vertiginosament..... i fins el proper any.

BOLIU.

cal remeiar-ho

Mentre la premsa ens assabenta de l'acumulació de càrrecs dels prohoms de la República, que representa el cobrament de quantitats fabuloses, diàriament llegim en la mateixa premsa els aldarulls i estralls que ocasiona la fam en unes quantes regions espanyoles.

Aquest problema primordial amb la República, igual com passava amb la Monarquia resta abandonat.

Sembla que el nou règim ha vingut solament per afavorir uns quants ciutadans; molt d'ells també gaudiren de bones posicions durant el regnat borbònic, individus que saben situar-se ràpidament sense tenir en compte prejudicis socials ni morals.

Ja comença a ésser hora d'acabar amb el favoritisme i l'acaparació de sous; amb els diners que el Govern pot estalviar-se podria ajudar-se al desvalgut, al ciutadà que es troba sense feina i viu miserablement.

Es antihumà consentir que uns llencin els diners, i que altres manquin d'un mos de pa.

Si el Govern de la República no resol enèrgicament aquesta gran injustícia, preveiem dies de dol per al nostre país.